

18. Ceres te Spijk

Ook deze prachtige dorpskorenmolen staat er niet al te best bij. Gelukkig kan hij wel draaien en staat hij er niet haveloos bij. Naar het laatste ging het er wel uit-zien toen steeds duidelijker werd dat de rietbekleding, vooral van de kap, niet meer stand hield. Het is duidelijk dat de verslechterende toestand de familie Keizer zeer aan het hart ging. Immers als de rietbekleding te slecht wordt, moet grote schade aan de molen worden voorzien. In deze situatie besloot de Stichting Groninger Molenvrienden in goed overleg met het echtpaar Keizer de kosten van het noodzakelijke herstel van de rietbekleding te voorfinancieren.

Uiteraard bestaat er een plan tot restauratie van de molen, waaronder het bedoelde rietwerk. Maar zoals bekend is het tegenwoordig meestal niet mogelijk een restauratie vlot op gang te krijgen. De belangrijkste

oorzaak is de situatie dat het ministerie C.R.M. over veel te weinig geld voor molenherstel beschikt.

Molenvriend Henk de Haan, Noorderstraat 9, Uithuizen was een van de vele bezoekers aan de Ceres. Maar dat hij met een meer dan gemiddelde belangstelling de zaak heeft opgenomen, blijkt uit het verslag dat hij aan de redactie toezond en dat wij hieronder graag opnemen:

Molens in Spijk

Het dorp Spijk neemt onder de Groninger dorpen wel een heel aparte plaats in, door zijn karakteristieke aanleg rondom de door een cirkelvormige gracht omgeven kerk, die oorspronkelijk uit de 13^e eeuw stamt, maar in de loop der tijden nogal wat werd veranderd. De speelse toren werd in 1902 gebouwd. Bekend werd dit dorp ook door de familie Keuning, J. Keuning was er hoofd van de gereformeerde school, zijn zoon Piet schreef hier het boek "Kinderen in verstand en boosheid", dat het dorp haast "berucht" deed worden, zoon Willem, in 1887 te Spijk geboren werd de dichter Willem de Mérode.

Spijk ligt in de gemeente Bierum, deze gemeente was eens 12 molens rijk, nl.:

Losdorp 3, Holwierde 4, Godlinze 2, Bierum 1 en Spijk 2 molens, slechts één molen rest hier nog van, nl. korenen pelmolen "Ceres" te Spijk, deze molen heeft sinds 1860 het alleenrecht in Spijk; toen werd de ten zuiden van de haven gelegen achtkante stellingmolen van N.N. Nieveen gesloopt. Deze molen was tot 1856 alleen maar pelmolen, maar werd in dat jaar uitgerust met een koppel maalstenen. Lang is er echter niet mee gemalen, want in 1861 werd hij in Hornhuizen herbouwd. In Spijk was deze molen echter ook al niet nieuw, want voordien stond hij in Winneweer en was daar van ene Houtman. In Spijk werd deze molen herbouwd in 1855; de vlucht was 76 voet. Helaas verdween deze molen in 1934 in Hornhuizen voorgoed.

Spijk wordt nu nog in hoge mate gesierd door de kerk en de in 1839 gebouwde achtkante met riet gedekte stellingmolen "Ceres", deze molen werd gebouwd voor T.P. Houtman en vrouw M.J. Allesma, getuige een sierlijk uitgesneden bord onder in de molen, rond 1850 kreeg de familie Kemm de molen in eigendom, dit zou enkele generaties zo blijven. Het geslacht Kemm komt oorspronkelijk waarschijnlijk uit Duitsland, de laatste molenaar van het geslacht Kemm in Spijk was Jan Kemm, die met zijn zuster Griet in het molenaarshuis woonde.

In 1921 kocht K. Keizer de molen, K.Keizer moest Oom zeggen tegen Jan Kemm. In 1948 droeg hij de "Ceres" over aan zijn zoon R. Keizer, die er vandaag de dag nog geregeld maalt; gepeld wordt er echter al jaren niet meer, de pel-lerij is echter nog compleet. De molen heeft in de loop van zijn bestaan al vele her-stellingen ondergaan, in 1937 werd één roede uit Uithuizer-meeden gestoken; deze roede was toen echter al 2e hands en draait nog steeds. In 1942 werden de roeden gestroom-lijnd en dit gaf zo'n grote verbetering, dat de hulp van de motor werd afgeschaft. Er is in Spijk, zo dicht bij de zee dan ook weinig gebrek aan wind. Gelukkig kwam de molen goed door de oorlog, maar op 15 juni 1945 werd hij toch nog beschadigd, door de rampzalige ontploffing in een dorsmachineloods; herstel vroeg toen f.2000,-- maar een groter herstel was nodig, dat in 1952 gereed kwam. Dit herstel werd toen uitgevoerd door de fa. Holman uit Stroo-bos. In 1970 werd een nieuwe binnenroede gestoken, die niet weer van zelfwichting werd voorzien, maar van fokwieken. Kort geleden werd de kap gedeeltelijk van nieuw riet voor-zien.

Van binnen is de indeling iets bijzonders, de maalstenen lig-gen nl. één zolder onder de stelling, het meel wordt hier dus op de begane grond opgevangen. Nog iets bijzonders is dat deze molen op stiepen staat en de achtkant stijlen van kap tot grond doorlopen, net als bijv. bij "De Vriendschap" in Winsum.

SPIJK (Gr.) 't Loug

... "Ceres" te Spijk...

De Ceres verkeert in prima konditie, het gaande werk is een lust voor het oog, dit alles is vooral te danken aan de goede zorg die Mulder Keizer en echtgenote aan deze molen besteden. U bent er van harte welkom voor een bezoek aan deze mooie Groninger molen.

=+=